

Робота БУВР Тиси в галузі міжнародного співробітництва за I півріччя 2018 року

Впродовж I півріччя 2018 року БУВР Тиси забезпечувало діяльність, передбачену двосторонніми Міжурядовими Угодами з питань водного господарства на прикордонних водах, укладеними Україною з Угорщиною, Словацькою Республікою і Румунією.

Відповідно до плану міжнародних заходів на 2018 рік БУВР Тиси взяв участь у 8 зустрічах у межах виконання Міжурядових Угод з питань водного господарства на прикордонних водах з Угорщиною, Словацькою Республікою і Румунією та 2 зустрічах Експертних груп Міжнародної комісії із захисту р. Дунай.

27-29 березня у м. Ніредьгаза, Угорщина фахівець БУВР Тиси взяв участь у зустрічі українсько-угорської Робочої групи з охорони якості вод. Експерти робочої групи здійснили оцінку стану якості води в прикордонних створах р. Тиса та оцінку результатів зовнішньо-лабораторного контролю. Сторони констатували, що впродовж 2017 року на українсько-угорській прикордонній ділянці р. Тиса надзвичайних забруднень транскордонного характеру не відбулося.

27 березня у м. Вашарошнаминь, Угорщина відбулася позачергова зустріч заступників Уповноважених Урядів України і Угорщини в межах виконання Угоди між Урядом України та Урядом Угорської Республіки з питань водного господарства на прикордонних водах. Під час зустрічі заступники Уповноважених та експерти сторін обговорили забезпечення подальшої надійної експлуатації спільної українсько-угорської автоматизованої інформаційно-вимірювальної системи «Тиса» як на угорській, так і українській стороні. Сторони погодились про необхідність проведення часткових організаційних змін щодо експлуатаційних заходів, щоденної перевірки даних станцій, придбання запасних частин, монтажних матеріалів необхідних для технічного обслуговування. Сторони також відзначили потребу в актуалізації Порядку експлуатації відповідно до нових організаційних змін. За підсумками зустрічі був підготовлений та підписаний заступниками Уповноважених відповідний протокол.

24 – 27 квітня в межах виконання Угоди між Урядом України і Урядом Словацької Республіки з питань водного господарства на прикордонних водах та відповідно до протоколу XV засідання Українсько-Словацької Комісії по прикордонних водах відбулась зустріч Робочої групи технічних експертів з протиаводкового захисту. Під час зустрічі Сторони здійснили огляд водогосподарських об'єктів у басейні спільних водотоків на українській і словацькій територіях. Окрім огляду водогосподарських об'єктів Сторони обговорили питання двостороннього співробітництва за 2017 рік, зокрема щодо організації протиаводкового захисту в басейнах річок Уж та Латориця, інформували одна одну про виконання будівельних, реконструкційних, а також ремонтно-експлуатаційних заходів на об'єктах прикордонних територій за 2017 рік та план на 2018 рік. На виконання протокольного рішення XV засідання Комісії керівники та експерти Робочої групи актуалізували Інструкцію про протиаводковий захист на українсько-

словацьких прикордонних водах та Інструкцію про проектування водогосподарських об'єктів, обговорили положення цих документів, наявні картографічні матеріали та підготували їх на розгляд заступників Уповноважених Урядів. У результаті проведеної роботи керівники Робочої групи підписали відповідний Протокол зустрічі 27 квітня 2017 року в Земплінській Шираві, Словаччина.

14-16 травня у межах виконання двосторонньої українсько-угорської Міжурядової Угоди з питань водного господарства на прикордонних водах відбулася зустріч спільної Робочої групи із захисту від шкідливої дії вод.

Під час зустрічі експерти здійснили весняний огляд водогосподарських споруд на українській та угорській територіях в басейні Верхньої Тиси, а також розглянули питання щодо проведених за останній рік заходів з протипаводкового захисту та захисту від внутрішніх вод, можливості управління засухами на прикордонних меліоративних системах, актуалізації Порядку співробітництва по захисту від шкідливої дії вод, стану експлуатації спільної АІВС-Тиса. Також Сторони визначили необхідність проведення подальших геодезичних вишукувань на каналах спільного інтересу Сипа, Верке, Мосток та Ковач-Поток з метою розробки проекту концепції щодо можливостей обводнення системи Берг через канали Верке і Сипа.

Українські і угорські експерти здійснили взаємне інформування про завдання з вдосконалення та експлуатації спільної автоматизованої інформаційно-вимірювальної системи АІВС Тиса та домовились про проведення влітку поточного року обслуговування і аналізу стану українських гірських ретрансляторів та рівнинних станцій. За підсумками зустрічі був підготовлений та підписаний відповідний протокол.

21-22 травня в м. Сату Маре, Румунія відбулася планова зустріч з метою розгляду та актуалізації Регламентів співробітництва під керівництвом заступників Уповноважених Урядів межах виконання Угоди між Урядом України та Урядом Румунії про співробітництво у галузі водного господарства на прикордонних водах. У результаті зустрічі було узгоджено тексти Регламентів та додатки до них, окрім додатку 9 Регламенту співробітництва з оцінки якості прикордонних вод та заходи, що вживаються при надзвичайних забрудненнях, яких неможливо уникнути на прикордонних водотоках, зокрема значення лімітів для N-NH₄ для р. Тиса. Сторони домовились надати пропозиції кожної сторони через секретарів Уповноважених Урядів з метою їх узгодження. За результатами зустрічі підписано відповідний протокол.

29-31 травня в Ужгороді відбулась зустріч заступників Уповноважених Урядів України і Словацької Республіки за участі керівників робочих груп Українсько-Словацької Комісії по прикордонних водах. Під час засідання Сторони обговорили питання двостороннього співробітництва за 2017 рік та план на 2018 рік, зокрема щодо організації протипаводкового захисту в басейнах річок Уж та

Латориця, охорони якості прикордонних вод та гідрометеорологічної ситуації. Також окремим завданням було підготувати проект протоколу XVI засідання Українсько-Словацької комісії по прикордонних водах, розглянути актуалізовані Інструкції співробітництва. Окрім протокольних засідань, словацька делегація ознайомилась з водогосподарським комплексом басейну р.Тиса. У результаті проведеної роботи заступники Уповноважених Урядів України і Словацької Республіки підписали протокол зустрічі 31 травня в м.Ужгород.

6-7 червня відбувся плановий спільний огляд берегової лінії по обидва боки р. Тиса, зокрема на українсько-угорській прикордонній ділянці. Сторони спільно оглянули стан берегової лінії та руслорегулюючих споруд на ділянці р. Тиса Вилоч - Тужир. Було проведено оцінку існуючих берегоукріплень та визначено місця, де необхідно провести втручання з метою зупинки ерозійних процесів та покращити умови стоку. Експерти також відмітили, що практично всюди поблизу берегових споруд, де відбуваються зсувні процеси та в районі повалених дерев продовжуються процеси замулення. Також необхідно забезпечити видалення нагромадженого сміття та деревини навколо островів і повалених дерев, розробити методику їх збору та переглянути можливі джерела фінансування даних робіт.

12-14 червня у межах виконання двосторонньої українсько-угорської Міжурядової Угоди з питань водного господарства на прикордонних водах на території України відбулася планова зустріч заступників Уповноважених Урядів України та Угорщини з питань водного господарства на прикордонних водах.

Під час зустрічі було підготовлено проект протоколу XXII наради Уповноважених Урядів Сторін, яку планується провести у вересні 2018 року, проведено огляд водогосподарських споруд на українській території, а також обговорено актуальні питання співробітництва на прикордонних водах.

Під час огляду зокрема було оглянуто водогосподарські об'єкти басейнів річок Уж, Латориця та Ріка. Фахівці обговорили наслідки зимнього та весняного паводків, а також затоплень внутрішніми водами на території обох сторін. Відзначили про необхідність якнайшвидшої реконструкції на українській території лівобережної лінії захисту р. Тиса між смт. Вилоч і смт. Королево, правобережної дамби р. Тиса на ділянці Вари-Бадалово, а також будівництва запланованих з обох сторін протипаводкових польдерів і гірських ємностей.

При підготовці проекту протоколу наради Уповноважених, Сторони акцентували увагу на питаннях діяльності в галузі протипаводкового захисту і захисту від внутрішніх вод на прикордонних водах, гідрометеорології і водних ресурсів, охорони якості прикордонних вод, а також поводження з твердими побутовими відходами в басейні Верхньої Тиси. Відзначили потребу у підготовці плану управління заплавами територіями для ділянки р. Тиса спільного інтересу, проведення додаткових геодезичних вишукувань меліоративних каналів, а також дослідити можливості управління водними ресурсами на прикордонних системах в

засушливі періоди. За підсумками зустрічі був підготовлений та підписаний відповідний протокол.

Участь у інших міжнародних заходах та проектах Програм Європейського Союзу

У рамках діяльності Міжнародної комісії із захисту річки Дунай на 2018 рік, фахівець БУВР Тиси, експерт Робочої групи з інформаційного менеджменту і ГІС МКЗД **24-25 квітня** взяв участь у засіданні 26-ої зустрічі Експертної групи в м. Будапешт, Угорщина. На зустрічі обговорювалися питання щодо збору даних і звітування, розвиток Дунайської Геоінформаційної Системи (DanubeGIS), а також інші актуальні питання.

3-4 травня фахівець БУВР Тиси, експерт Експертної групи з протипаводкового захисту МКЗД взяла участь у роботі 33-го засідання Експертної групи в м. Братислава, Словаччина. На засіданні розглядалися питання управління паводковими ризиками у 2014-2020 роках, Дунайської Гідрологічної інформаційної системи, огляд і оновлення Попередньої Оцінки Паводкового Ризику, зв'язок між Водною і Паводковою директивами ЄС та інші актуальні питання.

У рамках реалізації **проекту JOINTISZA** Дунайської Транскордонної Програми, в якому БУВР Тиси та Держводагентство виступають асоційованими партнерами, проведено обговорення із зацікавленими сторонами щодо підготовки оновленого Інтегрованого плану управління басейном р. Тиса.

З цією метою фахівці БУВР Тиси та експерти проекту підготували план проведення чотирьох семінарів з обговорення підготовки Інтегрованого плану управління басейном р. Тиси в Закарпатській області. Цільові аудиторії були вибрані за басейновим принципом.

У лютому-березні цього року проведено два семінари в м. Ужгород і м. Мукачево, охоплюючи басейни рр. Уж і Латориця. У роботі семінарів взяло участь близько 45 організацій – це представники органів місцевої влади, водогосподарських організацій, лісового господарства, сільського господарського, комунальних підприємств, природоохоронних організацій, неурядових громадських екологічних організацій. Метою семінарів було інформувати зацікавлені сторони про підготовку оновленого Інтегрованого Плану управління басейном р.Тиса та створити ефективний діалог для забезпечення їх активної участі у створенні Плану. Під час семінарів учасників ознайомлено з актуальними проблемами водогосподарської галузі в басейні р.Тиса, а також Інтегрованим та Національним Планами управління басейном річки Тиси, розроблених у 2010-2012 роках. Також учасники мали можливість висловити свої думки щодо питань, які повинні бути відображені у новому Плані під час обговорення в круглих столах та анкетування.

Третій семінар проведено у квітні у м. Тячів, де обговорювали екологічні проблеми верхнього басейну Тиси. Заключний семінар відбувся 11 травня в

Ужгороді, на якому підведено підсумки попередніх обговорень та представлено структуру Плану управління басейном р. Тиса, відповідальних організацій за його впровадження.

У рамках конкурсів **Програми транскордонного співробітництва Угорщина-Словаччина-Румунія-Україна 2014-2020**, БУВР Тиси подало дві проектні заявки як Головний Аплікант, та одну як Партнер проекту.

Згідно з результатами конкурсу та рішенням Спільного Моніторингового Комітету Програми проект *«Зміцнення транскордонної безпеки спільними заходами, спрямованими на запобігання наводків та затоплення внутрішніми водами у межиріччі річок Тиса і Тур» (SAFETISZA)* отримав найбільшу кількість білів і рекомендований на нагородження грантом. Наразі триває процедура підготовки Грантової угоди.

Проектна заявка *«Створення транскордонної мережі моніторингу якості води в басейні Верхньої Тиси з подальшим розвитком і модернізацією спільної угорсько-української гідрографічної телеметричної системи»*, в якій БУВР Тиси виступав партнером була відхилена.

Також згідно з рішенням Спільного Моніторингового Комітету Програми проектна заявка *«Спільні заходи з попередження природних катастроф в транскордонному басейні р. Уж» (FLOODUZH)* пройшла перший етап оцінки. Наразі триває наступний етап технічної оцінки, після завершення якої БУВР Тиси буде повідомлено про остаточний результат і рішення Спільного Моніторингового Комітету.

**Начальник відділу міжнародного
співробітництва**

М.Скраль